

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 2.X.1961.

Vijeće: Julije Dim, dr Pavle Vinski, dr Branko Jakaša

Vlasništvo broda prenosi se upisom u upisnik brodova - Treći, koji je kupio brod od osobe koja nije upisana kao vlasnik u upisniku, nema vlasničkog posjeda broda

Poduzeće "Brodospas" prodalo je svoj m/j "Brižine" poduzeću "Otpad". Medjutim prijenos vlasništva nije bio proveden u upisniku brodova, jer brod nije bio plaćen. Unatoč tome poduzeće "Otpad" prodalo je brod "Brižine" nekim privatnim osobama, koje su brod i platile. Kako poduzeće "Brodospas" tog kupovna nije plaćena od "Otpada", on je zatražio od privatnika koji su od "Otpada" kupili brod da mu ga izruče. Privatnici pak, ne samo da nisu izručili broda "Brodospasu", nego su s brodom pobjegli. Nakon toga "Brodospas" je zatražio intervenciju milicije, koja je oduzela brod i izručila ga "Brodospasu". U međuvremenu je poduzeće "Otpad" zaključilo novi kupoprodajni ugovor s "Brodospasom" i privatnici se postali i knjižni vlasnici broda.

Privatnici ustaju tužbom protiv poduzeća "Brodospas", tražeći od njega naknadu štete radi toga što su bili smetani u svom vlasničkom posjedu.

Prvostepeni sud je udovoljio tužiteljima u granicama dokazane štete, s obrazloženjem da je tuženiku bilo poznato da su oni vlasnici predmetnog broda, i to po tuženikovom vlastitom priznanju.

Rješavajući žalbu tuženika drugostepeni sud je pobijenu presudu u njenom bitnom dijelu preinačio, odbijajući tužitelje sa zahtjevom za naknadu štete.

Iz obrazloženja:

Tužitelji osnivaju svoj zahtjev na činjenici, da im je tuženik prepravno oduzeo brod "Brižine" na 25 dana. Pretpostavka za osnovanost takvog zahtjeva je, da su se tužitelji prije tog oduzimanja broda nalazili u vlasničkom posjedu broda, s obzirom na nespornu činjenicu, da je u vrijeme tog oduzimanja brod bio u upisniku još upisan na tuženika. Tužitelji su u dokaz svoga vlasničkog posjeda pridonijeli primopredajni zapisnik, prema kojem su takav posjed stekli preuzimanjem broda od poduzeća "Solin". Oni nisu ni tvrdili u toku prvostepenog postupka da je prije toga bila izvršena primopredaja broda između tuženika i poduzeća "Solin", a bez toga se iz navedenih razloga ne može govoriti o vlasničkom posjedu tužitelja. Budući da

tužitelji nisu bili u vlasničkom posjedu, to im nije nastala nikakva šteta što im je brod bio za vrijeme od 25 dana oduzet iz posjeda koji još nisu stekli. Na tome ne mijenja ništa ni činjenica što su tužitelji u vrijeme kad je milicija brod oduzela imali brod u faktičnoj vlasti, jer takva vlast prema navedenom nije zaštićena ni posjedovnom zaštitom, a niti kakvim drugim pravnim sredstvom.

P.V.

Bilješka.- U gornjoj presudi sud je zauzeo jedno veoma važno načelno stajalište, naime da se vlasništvo broda prenosi isključivo upisom u upisnik brodova. Za ovo vrijede pravna pravila bivše Jugoslavije, i to konkretno "Uredba sa zakonskom snagom o stvarnim pravima na brodu i pomorskim privilegijima" od 1939. godine. Njena je načela sud primijenio, iako nije citirana u presudi. Treći, naime u ovom slučaju privatnici, koji su od kupca /poduzeća "Otpad"/ kupili brod, nisu bili neopravdano uskraćeni u svom pravu. Oni su naime kod kupnje postupali nemarno. Morali su znati da postoji upisnik brodova, koji među ostalim sadrži podatke o njegovom vlasništvu. Bili su dužni, prije nego li su sklopili ugovor i platili kupovninu, pogledati knjižno stanje u upisniku. Da su to učinili, bilo bi im jasno da s brodom nešto nije u redu. Prema tome ako su propustili dužnu pažnju, naročito ako se radi o tako važnoj stvari kao što je kupovanje broda, moraju sami snositi i štetne posljedice. Dosljedna primjena knjižnog režima kod prijenosa vlasništva osobito je pogodna, jer štiti interese vlasnika. U ovom slučaju poduzeće "Brodospas" nije primilo kupovninu od poduzeća "Otpad", i radi toga nije ni zatražilo prijenos vlasništva u upisniku. Njemu se mora priznati pouzdanje u upisnik, jer on svakako mora imati prednost u svim pravima pred osobom koja, ne obazirući se na knjižno stanje, radi na njegovu štetu.

V.F.